

Lieve Anne, Simone, beste familieleden, consoroeres, confraters, dames en heren.

Zo is het gegaan.

Onze vriendschap begon anno 1971, in volle hippietijd, in een Gentse galerie met een stevig dispuut over het werk van een nu totaal vergeten psychedelische schilder. Dat je vriend kon worden met Roger door hem studentikoos en arrogant tegen te spreken, wist ik toen niet.

Vier jaar later was het mijn beurt om te exposeren. Er verscheen een kritiek van hem in de Standaard. Zijn invloed was immens, onvergelijkbaar met de hedendaagse kunstkritiek. Eerst was er pure angst, gevolgd door een poging tot een snelle diagonale diagnose van de omvang van de schade. Of viel het al bij al nog mee? Ik had niet te klagen. De teneur was veeleer gunstig. Het venijn zat in de staart en zelfs een intellectueel lezerspubliek kwam zelden tot daar.

Maar er was meer aan de hand met zijn artikels. Er waren de scherpe kanttekeningen. Ze kwamen bikkelhard aan maar ze staken vol aanwijzingen naar waar de trip je leiden kon, naar wegen die openstonden en die je niet had gemerkt. Naar punten die meer aandacht verdienden. Naar zaken die je over het hoofd had gezien, meegesleurd door het grote plezier van het schilderen zelf. "Nooit gezien wat Adriaen Brouwer uit zo'n detail haalt?"

De les was publiek, maar dan weer niet. Het was geen vernedering, eerder een geheim knipoog onder mensen die dezelfde taal spreken. De taal van de geziene dingen. In die zin werd Roger een onzichtbare kompaan van het strenge type die over je schouder lonkte, maar een leraar werd hij nooit. "Het is zeker niet aan de kritiek om de weg te wijzen", luidde het. Uiteindelijk draaide alles uit op een nieuw ijkpunt dat je meekreeg. Een censor die je je eigen maakte, die van binnenin kwam en die je meenam in het creatief proces.

Zou dit nu echt een goed idee zijn of is het slechts een goed gevonden gimmick? Een vondstje? Of een effect dat het publiek epateert maar weinig van doen heeft met de echte kunst van het schilderen, met de innerlijke noodzaak van het werk...?

Na een artikel kwam Roger s'anderendaags terug, "sur le lieu du crime", met zijn pretoogjes, zijn mysterieuze glimlach en dat tikkeltje ijdelheid om de impact van zijn tekst met eigen ogen te meten. Het volk stroomde gewoon toe.

Maar hij wou ook zeker zijn dat je hem begrepen had en ... “ge zijt toch niet kwaad op mij?”.

Neen, Roger, ik was nooit kwaad op jou. Je werd een altijd aanwezige imaginaire toeschouwer, met wie ik dialogueerde, het geoefende oog dat duizenden schilderijen had aanschouwd en waaraan ik mijn werk steeds opnieuw toetste. Hiervoor kan ik je nooit genoeg bedanken...

Roger, het ga je goed...

Michel Buylen, Gent, 25-01-2019